

DIHUNAMB !

BRETONED...

(Aotréadureh nⁿ P^c 810)

Ne gollet ket houh amzér é klask kant si de labour
er réral Labouret hui eùé, par ma hellet, aveit hou
pro hag er brehoneg.

Men dé ket get « chakereh » é teemb de ben a
zisoh ; get labour en hani é.

KRENNAD :

LOEIZ HERRIEU : Più zo de damal ?

En Eutra Periot.

ROPERH ER MASON : Gwerz Mamm Rohu.

*Lévreu koh – Lévreu neùé ; N.-D. Bigoudenn ; Monuments his-
riques.*

A glei hag a z^eheu

Proveu.

Dihustelleu

Bléad » DIHUNAMB » : Brezh : 30 I. Er Frans : 32 I.

Burèu « Dihunamb » EN HENBONT c/c. 241.28 NANTES

DIHUNAMB !

Dastumaden miziek

Lévr « Dihunamb »

Goulen el lévreu gel : *Editions de « Dihunamb » en Henbont.*
(C.C. 241.28, Nantes) hep kas argant. Merklet e vo en dêlé ar gein
golo el iévr.

Prix lod ag lévreu e zo de girat 20 % a'eit er ré nen dint ket
komenandet de « Zihunamb ».

LÉVREU EIT DISKEIN BREHONEG

	Mizeu kas ochpen
A. GUILLEVIC ET P. LE GOFF : <i>Grammaire bretonne</i>	19 "
Exercices.....	11 "
Vocabulaire breton-français et français breton.....	16 "
Observations sur la traduction du breton en fran-	
cais.....	2 "
(Distaol d'er skolieu, dré zousén)	
R. LE MASSON : <i>Six leçons de grammaire bretonne</i> (Vannes) (lies-skriwel)	15 "
E. ERNAULT : <i>Dictionnaire breton-français du dialecte de</i> Vannes (sans le Supplément)	36 "
F. VALLÉE : <i>Grand dictionnaire français breton</i> (K.L.T.)	135 "
Y. SOHIER : <i>Me a lenno</i>	43,40
R. HÉMON : <i>Grammaire bretonne</i> (KLT).	15 "
Marvailhou ar Vretoned.....	17,70

LÉVREU ARA!

« Dihunamb » : a houdé 1945 bata 1944, nemet un nebed nivéréenneu. (Priz hervé er bléadeu).	
L. HERRIEU : <i>Chansons populaires du Pays de Vannes</i> (get en tonnou hag un droidegeh).....	100 "
Fest e zo (Péh eit merhed).....	2 "
Er Bugul fur.....	1 "
De hortoz kreinoz.....	35 "
LORIZA ER MELINÉR : <i>Ar bont er velin</i>	30 "
GUILLAM ER MORGAN : <i>Sorbiennou ha farseu kop er hornad</i> (10 loa merket).....	28 "
X. : <i>Tud brudel hor bro-ni</i>	10 "
(Ur baer a lévr get ur golo ru ha du get R. Perrin)	

Huezekvet lévr (1944-1945)

BURÈU « DIHUNAMB »

EN HENBONT (MORBIHAN)

C/C. 241.28, Nantes

sauet get

Loeiz HERRIEU hag Andréu MELLAG

er blé 1905

Più zo ae aamal ?

N tarh-kalon é bet aveidonn, él m'en dé bet avait pep brogarour, kleuet doéré a vultr en Eutru Perrot, person Skrignag.

En em-anauout e hremb a boudé ma saúas er *Bleun-Brug*, é kastel Keriann. Kentih é kelidas étrézomb ur garanté féal kag un emg'eu avait kas de ben el labour e iè peb unan ahanomb d'obér, én é gornad-bro, didan baniél er Fé, avait Breih hag er brehoneg.

Lahet é bet hep digaré erbet a feson.

Hag en ol brema d'en em-oulen più e vehè er multré?

Un dra zo sur, aveidomb-ni : nen dé ket ur brogarour é, en en des diskaret en E. Perrot. Hani, en hor mesk, ne vérn petra e sonj diaiben er politik, er relijion, n'en dehè kredet seuel é zorn ar er bélég santél-sé. Hani zoken, n'en dehè kredet lavaret un hantér komz a dreuz dehon. Rè vat e oè ; rè éh oè istimet ha karet genemb ol. Ha gout e hremb rah, koh ha iaouank, pegen talvoudus e oè é labour ar en dachen ma véhamb-ni eùé arnehi.

Ret é klask enta er multré doh un tu aral.

É touesk daou sord tud é hellehè bout : é touesk er ré e labour a du get er Fransizion divroet, pé é touesk er Fransizion a strolladeu er « Révolution nationale ».

Nen dé nemet en daou rummad tud-sé e hellè magein kasoni doh en eutru Perrot ; er ré getan, rak ma oè bélég, pé rak n'en doè ket en hevelep sonjen getè ; en eil rummad, rak ma oè a du get guirieu Breih, énep de Jakobi ned neué er Gouarnemant.

En ur gir, lahet é bet rak ma oè ur bèle fur, pé rak
ma klaskè vad Breih é vro.

Met pésord tud int, er ré-zé hag e gav jaojapl sonjal
ha kredein er péh e hra plijadur dehè, ha ne vennant ket
lezel get ou nésan en hevelep frankiz ?

Eu dud-sé, ne vern pésord liù politik ou des, ne vern
a berh più é kerhant hag é lahant, e huch bamdé é mant
Fransizion, er ré uellan ag er Fransizion, é talhant léh er
guir Frans, ha penaos er réral nen dint nemet treiterion.

Get Fransizion é vehè bet enta lahet en Eutru Perrot ?

Setu er péh e sonjé eleih a Vretoned hag e gav, ar un
dro, é ma bet dijaoj mat monet de gomz, dé en intermant,
ag er péh en doë groeit en hani lahet aveit er Stad-sé hag
e zo bet abeg d'é vultr. Lahein un dén e zo un torfed ;
met lahein un dén éh oh déléour dehon e zo en dra méhu-
san e fehè bout.

Kleuet em es éh es tud, kenvredér zoken d'en Eutru
Perrot, hag e zo prest de uennat er multrér, é sigur ne
sonjé ket hor heneil èl tud é barréz bag é hrè degemér-mat
d'en ol én é di.

Setu ur stad spred bag e zisko splann pegen kousiet
é spreden rè a gristénion.

Mechal hor Salvér, a p'en dehè heuliet hepkén fals-
kredenneu tud é amzér ha dioallet a zarempredein er geih
tud hag er béherion e zé d'er havet, mechal ha deit e vehè
de ben a stréuein é Avié dré er bed ?

Ne gredan ket, Un dra e gredan neoah : nezé ne vehè
ket bet lakeit d'er marùl...

Met choéj e zo ret ! Éh oh a du get er Uirioné, er
Reihed, er Garanté kristén, ha nezé é ma hou tevér ou
difen, é kement amzér e zo, en despet d'en ol, mar bë ret.

Ma n'er groet ket, éh oh un treitor, ur goéren hag
un dén de zisprizein.

Eu E. Perrot, hed é vuhé, en des ou difennet. É di e
oè ti en ol ha gellet en dehè merkein ar zor é borh :
« Ama n'en des kas doh-dén ».

Divréh astennet é Vestr, ar er mané Kalvar, e lavaré
ur sord.

« Ia, e lavaro tudigeu, met lahet é ataù.
— É Vestr eùé ».

Met é veruel en des reit en E. Perrot er haeran tes-
toni e hel rein ur hristén de Lézen é Vestr. Kreskeit en
des hé hrud émesk en dud. Ha hui, tudigeu laosk hag
aonus, ne hret bamdé nemet hé bahanat dré hou luxé, de
hortoz meruel disoursi ha maget mat, marsé didan taoleu
er ré e glasket, hiziù en dé, 'n em-gaerat dohté.

Lod e gavo fal marsé é taolamb er garé a varù hor
heneil, ar er vro a Frans. Demb-ni eùé é hra poén guélet
kement-sé, arlerh er péh hon es groeit aveiti. Neoah,
komprenamb mat : ol er sonjeu e verù é penneu er rum-
madeu tud e zo komzet anehé ubélo, e zo sonjeu ganet
pé goret ér Frans. Mar des Bretoned én ou mesk, é ma
dré er galleg é mant deit de sonjal èl ma sonjant. Get
Fransizion é ma deit er sonjeu estrén-sé de gousi hor bro
ha de zibentein hor henvroiz.

« Er brezél zo kaoz ! » e lavaro unan bennak. Lakamb
é vehè. Met più en des tennet er brezél arnomb ma nen dé
er Frans é ? Nag aveit petra ? Aveit disen er Pologn ! Ha
brema, er Pologn, più e zo jalet geti ? Na strihen Dant-
zig ? Buhé tud èl en E. Perrot e dalv kant strihen èl
honneh !

Damb get er uirioné : ar hoal er Frans é mar domb
ér stad mah omb. Dré-sé eùé é ma ar hé goal é mar kouéh
lod ahanomb didan taoleu tud mèuet ha pennadet a bal-
mor dehi ha geti.

Ar hé goal é, éh es brema tri brogarour didan ou bëh
a zouar Hag ou multrérion é valé.

Ém devéhan pennad é lavaren eh oemb ar véuen en
islonk. Abarh éh omb, tud keih !

Hag ur fozellad goëd é tisparti Breih doh er Frans ;
ha hoonen, arré, kablos bout ean skuitlet.

Er goëd e dén de oëd.

Ruoni e uélan ar er Saù-héol, tudeu !

En Eutru J.-M. PERROT,

Person Skrignag

Renour

"Feiz ha Breiz"

ha

savour

er

"BLEUN-BRUG"

HUÉH vlé ha tri ugent en doè en E. Perrot a pe gouéhas, toulet é ben get tenneu ur multrér.

D'en 3 a viz Kerzu 1877 é banas à parréz Plouarzel (Bro-Léon).

Goudé bout groeit é gomunioneu, éh oè bet kaset é pansion d'ur skol de Uengamp. A pe oè é vonet, é tremen diar tachen er Vali, er iondr e oè doh er hondui e lavaras :

« Ebarh er skol, paotr, ne vo ket mui a vrehoneg !

— Nann ! emé er hroëdur souéhet.

— 7 —

— Nann, pé bahadeu ! »

Er hroëdnor ne asantas biskosh plégein é spered d'el lézen amoet-sé ha : e hrè ag er brehoneg en en doè disket é vam dehon, un dra difennet, un dra fal, èl ur péhed. A gement-sé, heb arvar, é tas en hoant dehon de benderrein er lézen diskient-sé.

Épad ma hrè é studi é Kloërdi bras Kempér é saùas ur skol brehonek aveit é genvredér. Doh kement-sé é huélér en en doè en E. Perrot spered un apostol.

Ér blé 1904 éh oè kuré é Sant-Nouga, hag er b'arlerh, harpet get é berson ha noblans er vro, é lakas én é sonj seùel er Bleun-Brug. D'en 12 a viz Guengolo 1905, é Kastel Kerian, éh oè saùet. Ér bastel-sé eùé éh oè bet hoariet ketan péh en E. Perrot : *Alanig ar Louarn*.

Gout e hra hol lennerion petra e glask er Bleun-Brug : miret de Vreih héh ieh, hé spered, hé hustumou mat ha dreistol hé Fé.

A houdé 1905, sel guéh ma vezé groeit ur gouil « Bleun-Brug », éh oè en E. Perrot de ben ag el labour. Aveit é saùè pé é kampenné péhieu-hoari, kanien, lévreu, h. b.

Un nebed bléieu goudé ma oè anuet kuré é St-Nouga, é tas dehon eùé er garg de renein en dastumaden *Feiz ha Breiz*. Lus e hra debi; hé brauàt e hra hag embér é kreska nivér hé lénnerion hag he mignonned.

Daoust d'el labour e daolé geton é garg a guré én ur barréz ar er maez, daoust d'en han en en doè get er Bleun Brug ha get *Feiz ha Breiz*, J.-M. Perrot e gavè hoah en tu de skriù pennadeu lan a furneh hag eùé lénnerion brehonek. Er blé 1911 éh embannas *Buhez ar Zeni*, er baeran bet saùet biskosh é brehoneg, e gavér énni un tiôh sent ag hor bro ha skeudenneu brau groeit get er Guenneg.

Brehoneg en E. Perrot e zo splann, lan a droienneu biù. Kenevé d'el labour pamdéiek, é vehé bet i nan a vrudentan skrivagnerion hor bro.

Saùet en des *Alanig ar Louarn*, *Dragon St-Paol*, *Pardon Barabas*, *An A. Kerlaban*; lakeit en des é brehoneg Léon pèhie en E. J. Er Bayon; *Keriolet*, *Jozon*, *En*

Ozeganned, Er Hemener, Nikolazig, Boëh er goed, Salaun
er Fol, Dizro an Dianket.

Troeit en des diar er hembréeg: An divroad, ar Vamm.

Grooit en des Eun abardaez e Kervarzin, ar un dro get
en E. Koroller ha Yann Landevennec, ar un dro get en
E. Cornou.

Predegour lan a vuhé ha grédus; nerh-kalon dehon
ha boëh, ne vezé ket é draou de glask a pe grogè de gomz
dirak en dud. Aben é vezé guélet éh oë er brehoneg ben-
ueg é spered. Ha kavet e hré hent er haloneu.

Diaes e vehè bet bout uvéloch eget en E. Perrot: mar
klaskè labour, inour ne glaskè ket. Diaes e vehè bet eùé
kaout ur galon frankoh: nag a dud e oë é vignoned! Hag
ol é lavarent: « En Entru Perrot? ur galon aour! ».

Kleuet em es, ne ouian ket ha guir é, é vehér sonjet
de lezél Feiz ha Breiz de veruel?

Guel é genein kredein é vo kendalhet labour kaer en
E. Perrot get ur bëleg aral a eskopti Kempér. Ha stank
int er rë duah.

A hendaral, é vehè teuchet en ol vrogarerion de gre-
dein é ma goann mat er garanté é kevér er brehoneg é
eskopti Kempér.

L. H.

TREUIGEU KLEUET

- *Ruoni doh er mitin:*
Glaû a leih er vallin.
- *Ruoni doh en noz :*
Kaer arhoaoh hag en trenoz.
- *Pe vé en drouz-vor ér Relen :*
Glaû pé aùel e houlen.
- *A pen da en drouz-vor aben de Gavr,*
Nezen é ta kaer bras.
- *Pe vé ur rod ar dro d'er loér,*
É hra glaû didan ber amzér.
- *En aùel golern e za devéhat,*
Met, a pen da, ean e hra deueh mat.
- *En aùel viz*
E zou a Sant Kadeu en iliz,
- *En aùel golern*
E huéh goah eit en diaol ag en ihuern!
Dastumet, é Pléheneg, get er BOULON UISANT.

Gwerz Mamm Rohu

(War don : Au Anaon (Barzaz Breiz)

Ur vamm zo evel pa larfes
Un tamm eus Doue e korf ur vaouez

T. MALMANCHE.

get ROPERH EP MASON.

(SKRITUR NEUÉ)

I

Selaouit holl ha selaouet
Ur werzenn a-zevri savet
A-zivout Mari, mamm Rohu.
Istor bravoch' ne glevot hu!

II

Petra zo kouezhet a-nevez
War Bro-Garnag, trugarez
[Doue,
Ma welan du-se kalz a dud
O treuzin al lann, trist ha mut?

III

Setu tud yaouank ha tud kozh
Gwragez ha bugale a yoc'h.
Ur bobl a-bezh a zo tolpet
Gant kirri, saout, moc'h ha ronsed.
[seed.

IV

Siwazh! N'eus hiziu foar ebet,
Ar brezel kriz ne laran ket.
Deut eo ar chouaned gante
Ag an Intel bet' an Alre.

V

Nag ur blijadur da gentan
Goude torfedou diehan,
Klevout arre an oferenn
Gant beleion an armé wenn!

SKRITUR GUÉNED

I

Selaouet ol ha selaouet
Ur üerzen a zevri savet
A zivout Mari, mam Rohu
Istoér braioh ne gleuet-hu!

II

Petra zo kouéhet a neué
Ar vro Karnag, trugare Doué,
Ma huélan duzé kalz a dud
É treuzin al lann, trist ha mut?

III

Setu tud iaouank ha tud koh
Grouagé ha bugalé a ioh.
Ur bobl abéh e zo tolpet
Get kiri, saoud, moh ha ronsed.

IV

Siouah! N'es hiziu foér erbet,
Er brezél kri ne laran ket.
Deit é er Chouaned geté
Ag en Intel bet en Alré.

V

Nag ur blijadur de getan,
Goudé torfedeu dizhan,
Kleuet arré en overen
Get bèleion en armé uen!

VI Ag ar c'hereinoz breman, allas,
E teu fonnapl an arme c'has.
Mall eo tec'hel 'rak ar brezel
Ha difenn mat hentoù Plarnel.

VI Ag er hreisnoz breman, allas,
É ta fonnapl en arme hlas.
Mal é téhel raok er brezel
Ha difen mat henteu Plarnel.

VII Ar Chouaned a zo du-hont
O vrezelin garv ha dispont.
En o mesk ema Kadudal,
Rohu a Garnag ha re all.

VIII Er Chouaned e zo duhont
É vrezélein garù ha dispont.
En ou mesk éma Kadudal,
Rohu a Garnag ha re al.

V Kuzhet war roudouz ar Begoù,
Ne vint ket trec'h et an tazou.
Diveret eo gwad meur a zen,
Met ar re c'has ne gerzhont
[ken !

VII Kuhet ar rodu er Bégeu,
Ne veint ket tréhet en tazeu.
Divéret é goed meur a zén.
Met er ré has ne gerhant kén !

IX Piv o sailhan a welit-hu
Er barrad plom ? Ema Rohu
O vont da gonfortin an holl.
Boledou a c'hwitell, bap taol.

X Più é saillein e uélet-hu
Er barrad plom ? Éma Rohu
É vont de gonfortein en ol.
Boledeu e huitel, bap taol.

XI Neoazh chemel a hra hep aon,
Gouarnet marse gant an Anaon.
A-vihanik en deus pedet
Bemdez' vit ar re dremenet.

XII Neoah chomel e hra pep aon,
Goarnet marsé get en Enan.
A vihanik en des pédet
Bamdé eit er ré dreménet.

XIII Met skuih brein eo. Hag ar [chouan,
Evit kemer un tamm ehan,
A chouk a-drenv ur pikol maen.
Piv c'hoazh war e lerc'h a dre
[men.

XIV Met skuih brein é, hag er chouan,
Aveit kemér un tam déhan
E chouk ardran ur pikol maen.
Più hoah ar é lerh e dremén ?

XV Ur vaouez gozh eo, krizet ha [rac'h
A red neoazh evel ur plac'h,
Daoust d'an hent strizh, daoust
[d'an Ankou
Hebotou koed 'n hedorn dehou

XVI Ur voéz goh é, krizet ha rah
E red neoah avel ur plah,
Daoust d'en hent strih, daoust
[d'en Ankeu
Hé boeuf koed 'n hé dorn dehou,

XIII Hec'h anzavet en deus Rohu
— « O mamm ama petra rit-hu,
O redek e-kreiz an emgann
Ha piv a glaskit war al lann ?

XIII Héh anzavet en des Rohu.
— « O mam ama petra hret-hu.
É redek é kreiz en emgann
Ha più e glasket ar el lann ?

XIV — Hini ma faot, hini' medout !
Ken foll out' lies hep her gout,
Ma vennen ober war da dro.
Az heuli a hran a-werso !

XIV — Hani me faotr, hani me dout !
Ker fol out liés hep er gout,
Ma vennen obér ar te dro,
Az heuli e hran a uerso !

XV Met diaoul a baotr ! Foul zo warnout
Ha buan ec'h ez l vit az tapout
Ha chom ac'hoel wardaroudou,
Ret eo din teurle ma botoù !

XV Met diaola baotr ! Foul zo arnou
Ha buan éh es ! Eit az tapout
Ha chom ahoel ar te roudeu,
Ret é dein turel mem boteu !

XVI Pedompbremanan Aotrou Doué
Hag evamm ar Werc'hez izez,
Peogwir ec'h oa hounnez hep mar
mar
Warlere'h he mab, deizar c'hal-
var ! »

XVI Pédombreman en Eutru Doué
Hag é vam er Uerhéz eudé,
Pégur éh oë honnec hep mar
mar
Arlerh hé mab, dé er Halvar ! »

XVII Selaouit holl ha selaouet
Ur werzenn a nevez savet
A zivout Mari, mamm Rohu.
Istor bravoch' ne glevot-hu !

XVII Selaouet ol ha selaouet
Ur nerzen a neué savet
A zivout Mari, mam Rohu,
Istoér brañoh ne gleueet-hu !

Trelo, Gourhelen 1943.

NEN DÉ KET NI EL LAR !

L'imitation poussée jusqu'à l'assimilation et au nivellement rabaisse celui qui la subit et celui qui l'opère. To be or not to be! Etre ou ne pas être : voilà la question essentielle, vouloir être, c'est le devoir le plus beau, demeurer ce qu'on est, la gloire suprême.

Bèleg C. VERSCHAEVE.

Lévreu koh -- Lévreu neué

Ne vè komzet ama nemet ag el lévreu e vè kaset unan anehè de vurèu en daslumaden.

YOUENN DREZEN : *Notre-Dame Bigoudenn*, Editions Denoel Pariz.

Lavaret em boë, a pe oë bet embannet *L.-V. Garméz*, er vad hag en droug e sonjen diarben romant Y. D. (Guélet n° 364 « Dihunamb »). Er péh e oë guiz eit el lévr brehonek, nen dé ket guir marsé, pen-der-ben, eit en droidegeh-ma ; rak skarhet en des en oberour ag é obér traou hag e gavér él lévr brehonek. Ha mat en des groeit, d'em sonj. Ne gredan ket zoken, é ma bet strih eroall a vanch, èl ma lavarér. Post de F. Er Guyader, a pe gomzè ag hor ieh,

..... elle a certains excès
qui passent en breton, mais non pas en français.

Traou zo én droidegeh-ma ha n'hé brauant ket tam erbet hag e lakei, merhat, lod kaer a hallegierion de sonjal é ma er Vretoned un tammig rè zru a veg ! Péh zo guir, a p'ou selaouer get diskarn gallek.

Talvoudus e vo neobh, dré ma tiskoei d'er ré zo teuchet de seller et hrehoneg èl ur « patois » a netra, mat hepken eit en dud hep studi, é ma, én eskem, ur benueg guén étré bizied ur skrivagnour dornet mat, aveit displeg ol er péh e hellér lavaret é ieheu aral.

Taoenneu e zo, dré ou liuaj kaer hag e zedeno ar er brehoneg istim en dud milzinan.

Ur gentél e zo de dennein a labour hor heneil Y. D. : skribiamb obréu e hello bout trooit get inour é ne vern peh iéh ag er bed. Elsé é kreskei brud hol lennegeh hag é kavo er brehoneg er guelian harp aveit adsevel. L. H.

ANDRÉ DEZARROIS : *Monuments historiques. Monuments naturels et sites classés de Bretagne. Skridoù Breizh*. Brest.

El lévr-man é kavér rolleu en traou kaer strænet ar zouar Breih ha lakeit didan goard Goarnement er Frans.

Ne jaoj ket kredein neoah é komz ag en ol draou kaer ag hor bro. En oberour, ean é unan, e velz mat é lénnerion n'en des nemet ul lodennig vihar anehè én é rolleu. Èl m'é ma, é servijo de vaen diazé el labour d'obér, é pep kornad. Ag en dramsel

ketañ é huélér é ma brasoh nivér en traou ne gomzér ket anehè eget hani or reral.

Boulhein el labour e oë ret : groeit é, get aket, de A. D. Revo meulet. D'er reral brema d'er hreskat. L. H.

Araok ne vo guerhet rah !

goullennet :

L. HERRIEU : *La littérature bretonne, depuis les origines jusqu'au XXe s. — 44 lur dré er post, hep kén mizeu.*

N'en des lévr erbet aral hag e gavér abarh un dramsel ar lennegeh hor bro, é brehoneg, get amieu er skrivagnerion, ur gir bennak diar ou buhô hag ou obréu, a houdé en VIe K. De heul éh es tammeu distaget a obréu er skrivagnerion brudestan, trooit é galleg.

Er rakprenerion n'ou do ket respondel d'el lihér kaset dehè e gallo ou distaoł a dal en dé ketan a Huevrér. Adal nezé eut é vo kireit en nebedig lévreu e chom ag er volladen ar bapér kaer.

A GLEI HAG A ZEHEU

Chomleh

Kaer em es lavaret, alaù éh es lénnerion hag e zalh de lakat St-Karadeg ar me chomleh. Hag éh a ou lihérieu de valé de St-Karadeg-Trégomez pé de St-Karadeg-Laodeg !

Réral e gav ur péh kemér skuir ar er Fransizion ha troein me anù é galleg, hag éh a ou lihérieu de di tud aral...

Ur chomleh hepken e zo mat :

Loeiz Herrieu,
« Dihunamb »
Hennebont.

Hor bara pamdièk

Kroget é arré er ré en des perh én déparlement, de hisein en dud énep d'er beizanted, é sigur mah es bihan a ed d'obér bara. Tamalet int de guhel ou gran !

Braûch e vêhè lavaret demb pet sahad gran pe bled e zo keméret diar hon est aveit kas de dad diboén er Kreislé pé da lêh aral. Breman, a pen dint oeil araok é hralér demb ne vo ket mui kaset...

Er beizanted, hag e zo bel rel dehè dievér a vara, en hanù tre-

ménét, n'ou des ket ankouéheit en dro hoariet dehè hag ind e zioal.
Più hellehè ou zamal?

D'er ré e zo de ben, de lezel dré ma er péh zo ret eit magadur
en dud. Estein e hrér ér Morbihan ohpen daou sahad gran, dré ben
dén, bugalé ha rah. Gel kement-sé é hellamb débrein hor goahl
ha kas ed d'er broieu aral, rak er guenihu e zo hoah ohpen.

M. I.

Inour de Bloaré !

Konseil Ploaré, étal Douar-en-enez, en des reil anù Iehann-Pier
Kalloh ha hani Jakez Riou, de ziù ru neùé ag er vorh. Selu ahoel
Bretoned aré hag e hra inour d'ou bro.

Kerl breton Guénéed

Deit é Kerl breton Guénéed de blom ha kroget é aben get
labour. Hor henlabourér ha keneilen E. R. Er Mason, en des boul-
het er filajeu get un deviz diar Gelted Breih-Veur. Skol brehonek
e vè groeil eùé geton ha get hor heneil P. Loisel.

Tolpet ou des én dro dehè er pep guellan ag er ré e gar vad de
Vreih pé d'er brehoneg é kér Guénéed.

Ohpen el labour a du get er vro hag er ieh, ou des eùé klasket
obér vad d'en ineaneu. Peb eil sul ag er miz, de 9 eur nemet ur hart,
é chapél sant Uisant, e vè lavaret un overen hag e ganér énni
kanenneu brehonek. Er hetan predeg e zo bet grooit gel er Chalonni
Coetmeur, ken douget aveit er brehoneg.

Engorto é penneu er Strollad d'obér traou aral talvoudus aveit
dézonner hor bro

Eurus on é huélet daou ezel a Vredieh er brehoneg biù é tis-
koein elsez ou ampartiz, ar gement tachen e zo, Gourhemenneu kalo-
nek dehè ha d'er ré e ra harp dehè.

L. H.

Bennoh Doué !

Bennoh Doué hag a greiz kalon, é lavaran d'el lennerion ha
lennerézed nivérus en des kaset dein ou gourhemenneu én arben a zé
ketan er blé. Respont dehè em behè karet: ne dihein ket, get el
labour e gouch arnonn d'en termen-ma ag er blé ha dreistol er blé-
ma get er Molladenneu neùé.

Plijet getè kavet ér girig-man ol er gradvad e ouian dehè aveit
ou haranté, ou féalded hag ou fédenneu. Harpet arnehè, é lathein
plom ha sonn baniél hor bro, kehet ma plijo get er Mestr lezel
genein ikehed ha buhé.

Délé é dein trugarékat eùé el lennerion nivérus e ra harp, get
ou argant, pé é mod aral, de « Zihunamb ». Biskoah nen dé bet
ken puill er proveu.

Gellout e hramb enla sellel doh en amzér de zonet hep kre-
nein, deusto peger bras é en dispign e zo brema gel en dastumaden.

Diskoein e hra else hol lennerion pegen talvoudus e gavant el
labour e hramb eit hor bro. Gout e hrant é ma « Dihunnam » boëh
Guenediz ha nen dint ket én arvar ma harho sel guéh ma vo ref
disen hor guirieu a Vretonek kristen...

D'ol mignonned hon dastumaden enia, bennoh Doué ! ha bléh
lavouldus.

LOEIZ HERRIEU.

Péhien brehonek

É Landaol é ma bepred inourel er brehoneg. De zé en Nedelec
é ma bet hoariet En Ozeganed, Fosfatin hag er Hemenér, péhieu
Job er Géan. Ha plijadur zo bet ! Inour de Landaoliz !

É Laouelann eùé éh es reil léh d'er brehoneg. Ur péh neùé, savet
get en Eutru Person, e zo oet rah er pour geton ! Ne spiré ket en
traou galleg doh er ré brehonek. Dalhamb !

Eured

D'en 11 a Henver é ma bet euredet é iliz Sant-Iouann, hor len-
nour ha kensil en E. Loeiz Bévan, à Vubri, get en Dl Virjini er
Sant, a Vubri eùé.

D'en tiegeh neùé hor gourhemenneu guellan.

Proveu

Kaset get Breihiz larganléus aveit harpout hol labour

DD. :

Person Le Corvec, Landeven, 20 r.; P. Heussaff, Roahon, 20 l.; R. P. de la Monnerie, Le Mans 20 r.; person L. Rio, Tro-
Park, 62 l.; Dr Ezel, Douar-en-enez, 92 l. 70; person G. Saout, St Goazeg, 30 l.; person Le Runigo, Lokmaria Gregam, 20 l.;
G. Godu, Pernichet, 20 l.; F. Tanguy, renour skol St Jozeb, Kistinid, 20 l.; Dr Le Portz, Lokrist, 140 l.; person Kercret, Plenùér, 20 l.; Job er Bihan, 20 l.; Dinér er peur, 20 l.; person Robic, St-Turiaù, 48 bl.; R. Er Mason, Guénéed, 30 l.; person Hégarat, Langoned, 20 l.; A. Guilcher, én Naoned, 10 l.; Chalonni Oligo, én Alré, 10 l.; person Lec'hvien, Kemper-Guénéed, 15 l.; beleg Guilloux, Ploué, 20 l.; Dr J. Fohanno, Roahon, 50 l.; Chalonni Le Clainche, én Gemené, 44 l. 30; beleg Petitpierre, Er Voustoér-Loguneh, 10 l.; Dr Rousseau, én Naoned, 20 l.; person Le Coguic, er Zent, 16 l. 80; person Mahot, St Finbar, 38 l.; X. Guénéed, 10 l.; person Juin, Bihui, 20; person de Carné, Sant-Alestr, 26 l. 80 ha tri bléad; Ét inour de Santé Anna, 59 l.; Dr Anna Hircair, Baod, 20 l.; Chalonni Le Maréchal, Pleuignér, 34 l.; Noel Er Estour, Guénéed, 19 l.; person Guillas, Chapeli-Neùé, 20 l.; A. Le Gal, Kamorh, 20 l.; person Cadoux, Kervignag, 20 l.;

A. Le Dréau, Landaol, 10 l.; E. Gilliouard, Belz, 70 l.; *é koun ag en Eutra Perrot*, 100 l.; en Intron Hervé, Chateaugiron, 10 l.; R. Vaillant, Nanterre, 8 l.; D' Marc'hariid Gourlaouen, 36 l. 80; én l. Fravallo, én Henbont, 20 l.; en D' Denise Guieyssse, 20 l.; M. Guieyssse, Lann-er-Stér, 20 l.; J. Er Melinér, ér Bodri, Lann gedig, 10 l.; A. Guhur, Pluergad, 10 l.; Chaloni Coetmeur, Guénéd, 45 l.; Bleu-Benal, Pieskob, 35 l.; alézonour Kergal, én Izéleg, 20 l.; beleg P. Tanguy, Guénéd, 50 l.; alézonour Dau bert, Kermaria, 20 l.; C. Le Mercier d'Erm, Dinard, 70 l.; J. Renault, Pariz, 68 l.; Chaloni Guézel, Belz, 52 l.; Marcel Aodig, Pariz, 33 l. 80; J.-M. Questel, Sulnieg, 20 l.; person L. Le Cam, Prederion, 86 l. 80; B. Le Strat, St Karadeg, 12 l.; Chaloni Gué gan, Logivi-Plougraz, 20 l.; alézonour F. Jaffré, Crévy, 32 l.; H Maho, Bégané, 10 l.; beleg Le Clerc, Ploubé, 36 l. 80; person Le Bihan, Plaodrén, 20 l.; D' Rio, Pluniaù, 50 l.

(de genderhel).

Dihustelleu

I. — De noz éh on goulé,
Charnél d'en dé.
Péta on-mé ?

Respond : Ur votéz.

II. — M'ém es ur hi,
E pen me zi,
Ne zant na ne harh;
Met ean grabis él un targah ?

Respond : Un dreizen.

RÉRAL :

I. — Naù bar én ur bod,
Naù mam golvan ar hep bar,
Naù pouzin get pep mam,
Hag ur gran mel é beg pep pouzin.
Groiet er gent ha hui laro dein pet gran mel e vo é
bégeu er pouzined.

II. — Daou gein em es
Daou luem em es
Ha daoulagad dein él me mestrez ?

Girieu

Nen dint ket anaëut get en ol

abeg : cause.
brogarour : en hanie garé vro.
engaan : bataille.
fals-krédenneu : krédenneu fuis
girieu : droits.
hevelep : mem.

bisein : exciter.	
keneil : ami.	
multe : meurtre.	
renein : diriger.	
Stad : Etat.	
uyéloh : izéloh a galon.	

GUILLOM : <i>Livr el labourer</i> (Keinet).....	5 "
ABAD HÉNEU : <i>Istoér Breizh</i> (378 paj. Golo skeudennet)	
Molladen ar bapér luéhus.....	25 "
Guñaden Tondal, béaj burhadus ér bed aral.....	6 "
Derdriù, pé lah mibion Usneh.....	10 "
Mab Azen, sorbiennou er bobl.....	30 "
Bourapted en Tiegeù, Sorbiennou bours.....	20 "
Er Graal Santel. Lévr burhadus diar Sakremant	
en Aotér (golo deu liù).....	80 "
Sant Kolnkel. (pé Kolomba). Bahé unan ag er	
Sent kelli-k souéhusan zo bet.....	20 "
Ankén en Nibelungen. Tennet a lénnegeh goh	
Germania.....	10 "
Ribardenneu. Bourus de lénan.....	20 "
J. BULÉON : <i>Histoér santel</i>	7 "
X... : <i>An Aotrou Vianney</i> (Kantik e vœ) (1867).....	4 "
Rol giriou ar Jabadao gant kan ar Jabadao.....	1 "
T. BELLEC : <i>Imitation Jésus Krist</i> (Keinet).....	15 "
ABAD OLIÉREU : <i>En Aviel skeudennet</i>	14 "
L. AR BAB (Ab Mor) : <i>Sinatural an eil Testament</i> . Pez-hoari.	
Ar gwir Ireach d'ar gaou.....	4 "
Ar verc'h he diwrech' mougn Pez-hoari.....	10 "
ABAD KADOU : <i>Jézuz de 12 vîle</i> — péh hoari.....	2 "
Sant Goneri. — péh hoari.....	3 "
ABAD MARY : <i>Faér Véridieg</i> (skeudennet get Marzia) ar	
bapér groeit é Breih.....	10 "
JOS EN DROUZ VOR : <i>Ki ha kah</i>	Péh hoari 6 "
— En Tri Kansori.....	d° 8 "
— Mab er Brezdeour.....	d° 12 "
— Er Mèsi.....	d° 10 "
— Aveit Doué hog er Vro !..	d° 12 "
— Diù farsaden ver.....	d° 4 "
J. M. L. : <i>Sant Loeiz, prisoneur</i>	d° 10 "
GUILLEVIC-LE-PRIELLEG : <i>Livr pedenneu. Overen ha Gospere</i> reu. Keinet.....	38 "
J. LAMOUR : <i>Bin-Bim Misér Guerzeaneu deverrus</i>	2 "
ABAD AN DANTEK : <i>François Makarg</i> , amunuzer er ger	
Lavaur	2 "

LÉVREU GALLEK

L. HERRIEU: <i>La littérature bretonne depuis les origines jusqu'au XXe siècle</i>	40 "
CADIC <i>Mon ombat pour l'Irlande</i>	26 "
M. LE BERRE: <i>Tro Breiz</i> (skeudennet).....	6, 50
M. GUIEYSSSE: <i>La langue bretonne</i> (1 ^{re} Ed.).....	4 "
Jos PARKER: <i>Le Clerc de Kerné</i> , roman..	6 "
R. DE KERMENÉ: <i>C. Le Mercier d'Erm</i> (Bibliog. et crit.)...	4 "
ALAIN GURVAL: Pour les Bretons (chants de guerre).....	4 "
F. VALLÉE: <i>Rapport du Comité de préservation du breton (1904-1905)</i>	1 "
L. PALAUX: <i>Vie de J. P. Calloc'h</i>	16 "
Y. Le DIBERDER: <i>Buqul noz et loup garou</i>	3 "
<i>Pour le théâtre de Sainte Anne (ar Japan)</i>	10 "
J. LE FUSTEC: <i>Sous les pommiers</i> , saynète bretonne.....	5 "
A. BRIZEUX: <i>Marte</i>	3 "
L. LE BERRE: <i>Fleurs de Basse-Bretagne</i>	10 "
<i>Kaiéreu, 100 ha 28 pogen, papér mat, er péh : 7 lur hag 8 real.</i>	

Ti Barreaux,

é Lockrist (Morbihan)

L'Argus de la Presse

« E UÉL KEMENT TRA »

Saüet ér blé 1879. Mar fal deoh gouiet petra larér ahanoh ér gazeteu, pé mar klasket gout er péh e skriùer diar en dra-man dra er bed abéh skriuet d'er renour : 27, rue Bergère, IX. Pariz. Pelg. Provence 16-14.

En eùéhour : L. HENRIO.

Mollereh er Henærh, 5, tachen er Foér, GUÉNED.